

Finlandia-palkintojen jakotilaisuus 27.11.2025

Tietokirjallisuuden valitsija Antti Kurosen puhe

Kun sain tämän tärkeän tehtävän sanoin, tai rehellisesti sanottuna heitin, että maailmasta tulisi parempi paikka, jos maailman johtajat lukisivat enemmän tietokirjoja.

Onneksi olin oikeassa.

Jos päättäjät eri puolilla maailmaa eläisivät näiden kuuden kirjan oppien mukaisesti, maailmasta tulisi oikeudenmukaisempi paikka ja planeetta säilyisi.

Tietokirjan hienous on siinä, että se avaa täysin uusia näkökulmia ympäröivään maailmaan.

Det fina med facklitteratur är att den öppnar hemliga dörrar till den omkringliggande världen.

Tämän luku-urakan ansiosta ymmärrän, miksi pieninkin puro on ratkaisevan tärkeä maailman vesistöille, ihmisille ja eläimille.

Jos maapallon pienimpien, ötököiden, ihmeellinen ja kaunis maailma avautuisi valtionpäämiehille, ei luonnonvarojen holtiton riisto voisi jatkua.

Yhdessä upeista tietokirjoista kerrotaan, miten hyvinvointivaltio sai alkunsa. 1800-luvun Suomessa oli ihmisiä, jotka halusivat viedä maailmaa eteenpäin. He tutkivat asioita ja halusivat auttaa kanssaihmiä. Kuurosokea lapsi sai muutaman ihmisen hyvyttä mahdollisuuden parempaan elämään, ja sen hän käytti. Frans Lejon osoitti, että kaikki on mahdollista.

Surullinen, mutta uskomaton selviytymistarina huumemaailmasta näyttää oman aikamme kipukohtia. Olemmeko todella maailman onnellisin maa?

Myös aikamme näkyvimmän rikostapauksen millimetrin tarkka läpikäynti avaa vähemmän imartelevia näkymiä järjestelmäämme ja yksilöiden oikeusturvaan.

Ulkomaalaisten riisto yrityksissä, mutta myös kalsea kohtelu oikeusjärjestelmässä, avasi silmäni siihen, ettemme kaikki ole yhtä lain edessä.

Tämän kaltainen valintatehtävä on mahdoton. Mikä on tärkeintä, lukukokemus vai kirjan yhteiskunnallinen merkitys?

Kaikki kuusi kirjaa ovat palkinnon arvoisia, se on aivan selvää.

Näissä kirjoissa ei liioitella tai haeta otsikoita.

Näissä kirjoissa haetaan totuutta.

Pitkän sisäisen kamppailun jälkeen päätin lopulta painottaa yhteiskunnallista merkitystä. Paalutinhan alussa, että tietokirjat vievät maailmaa eteenpäin.

Voittajakirjan taustalla on vuosien tutkimustyö. Taidokkaasti koostettu teos osoittaa, etteivät moderni orjuus ja ihmiskauppa ole marginaali-ilmiöitä. Riisto on osa yhteiskuntaamme, ja kaiken lisäksi yhteiskuntamme rakenteet ylläpitävät ilmiötä. Tämä ei ole iloinen kirja, eikä kovin toiveikas, mutta se on tärkeä teos. Se ei katso pois.

Siksi vuoden tietokirjallisuuden Finlandia-voittajaksi olen valinnut Paavo Teittisen teoksen *Pitkä vuoro. Kuinka moderni orjuus juurtui Suomeen*. Sen on kustantanut Gummerus.

Grattis till vinnaren!

Onnittelut voittajalle!